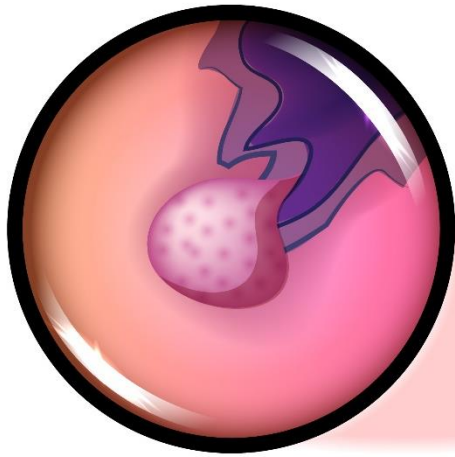
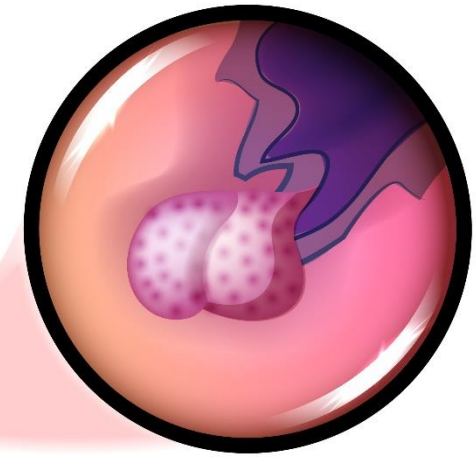
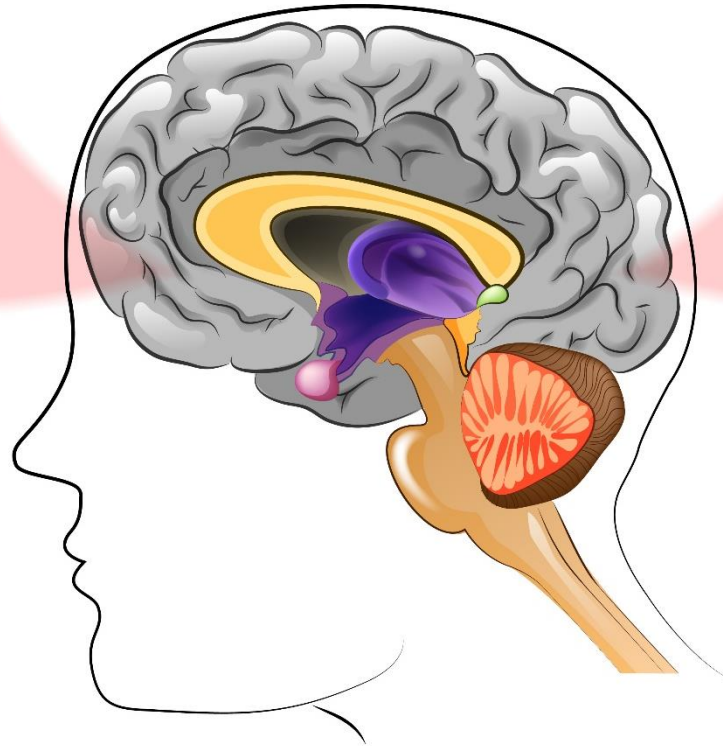

เนื้องอกต่อมใต้สมอง

Healthy pituitary

Pituitary adenoma

เนื้องอกต่อมใต้สมอง เป็นเนื้องอกที่เกิดจากการเติบโตที่ผิดปกติของต่อมใต้สมองสมอง ซึ่งพบได้บ่อยประมาณร้อยละ 5 ของเนื้องอกสมองทั้งหมด ส่วนมากแล้วเนื้องอกต่อมใต้สมองมักไม่เป็นเนื้อร้ายและสามารถรักษาได้

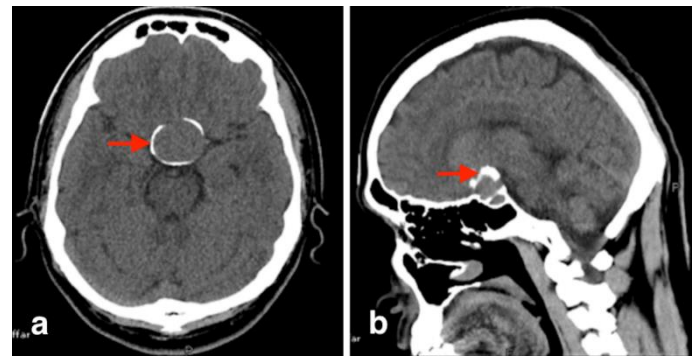

IMAGE SOURCE : cureus.com
Pituitary Adenoma with Calcifications

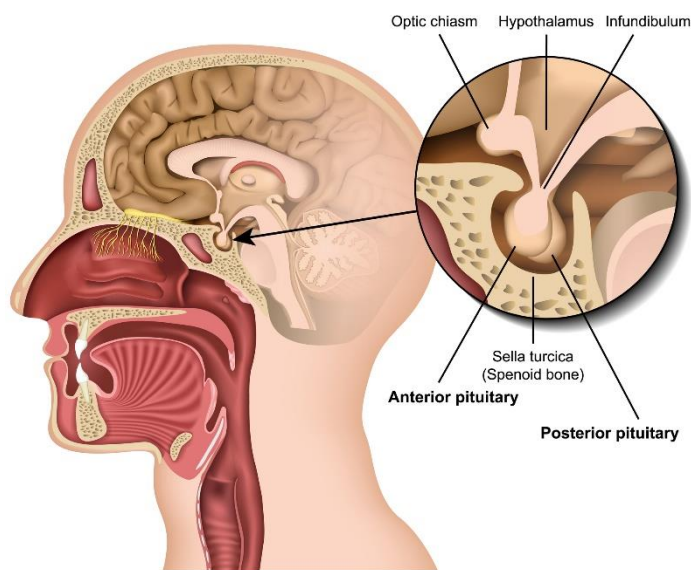

IMAGE SOURCE : OHSU Brain Institute

ต่อมใต้สมองปกติแล้วทำหน้าที่สร้างฮอร์โมน หลายชนิดที่ควบคุมการทำงานของส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยมีขนาดเล็กเท่าเมล็ดถั่ว โดยตำแหน่งอยู่กลางสมองใกล้เส้นประสาทตาและ เหนือต่อด้านหลังโพรงจมูก เมื่อเกิดเนื้องอกบริเวณต่อมใต้สมองผู้ป่วยจะมีอาการได้ใน 2 ลักษณะ

1. อาการตามัว เป็นอาการซึ่งพบที่สุดของเนื้องอกต่อมใต้สมอง โดยอาการตามัวจะมีลักษณะลานสายตาแคบลง จากเส้นประสาทตาถูกเนื้องอกกดทับโดยสามารถเกิดขึ้นกับตาทั้งสองข้างหรือ ตาข้างใดข้างหนึ่งก็ได้ โดยพบว่าลานสายตาด้านนอกจะแคบลงส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุ เดินชน ประตู หรือขับรถเฉี่ยวชน

2. อาการทางด้านฮอร์โมน เนื่องจากต่อมใต้สมองสร้างฮอร์โมนที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิต โดยเนื้องอกต่อมใต้สมองขึ้นจะส่งผลต่อการสร้างฮอร์โมนได้ 2 ลักษณะ

2.1 เนื้องอกต่อมใต้สมองทำให้สร้างฮอร์โมนลดลง ทำให้ผู้ป่วยมีอาการเหนื่อยอ่อนเพลีย เฉื่อยชา น้ำหนักขึ้น ท้องผูก ในเพศหญิงจะพบว่ารอบประจำเดือนที่ห่างผิดปกติหรือหายไป ส่วนผู้ชายอาจมีอาการรู้สึกทางเพศลดลง ร่วมกับหย่อนสมรรถภาพทางเพศ ส่วนกรณีในเด็กจะพบการเจริญเติบโตช้าตัวเตี้ย และมีพัฒนาทางเพศล่าช้า

2.2 เนื้องอกต่อมใต้สมองสร้างฮอร์โมนมากเกินไปผิดปกติทำให้พบอาการตามชนิดของฮอร์โมนที่สร้างมากเกินไปผิดปกติได้ ดังนี้

2.2.1 เนื้องอก

ต่อมใต้สมองชนิดสร้างฮอร์โมนโปรแลคติน ทำให้ไม่มีประจำเดือน มีบุตรยาก น้ำนมไหลผิดปกติ

2.2.2 เนื้องอกต่อมใต้สมองชนิดสร้างฮอร์โมนควบคุมการเจริญเติบโต

ทำให้มีใบหน้า มือ เท้าใหญ่ขึ้น หรือกรณีในเด็กจะพบการเจริญเติบโตมากเกินไปร่างกายสูงกว่าคนปกติ นอกจากอาการการมองเห็นและฮอร์โมนแล้ว เมื่อเนื้องอกมีขนาดใหญ่ขึ้น ผู้ป่วยอาจมีอาการปวดศีรษะ มึนงง ความคิดอ่านช้าลง สับสน ร่วมได้

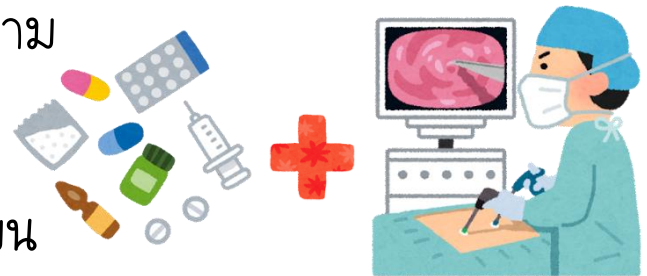
การรักษา

1. เพื่อยืนยันการวินิจฉัยแพทย์จะทำการส่งตรวจทางรังสี CT scan หรือ MRI สมอง ร่วมกับการตรวจฮอร์โมนเพื่อประเมินชนิดเนื้องอกต่อมใต้สมอง

2. กรณีที่เป็นเนื้องอกต่อมใต้สมองชนิดสร้างโปรแลคติน ผู้ป่วยสามารถรับการรักษาด้วยการรับประทานยาได้ ซึ่งพบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่ตอบสนองได้ดีและไม่จำเป็นต้องผ่าตัด

3. กรณีที่ผู้ป่วยมีอาการตามัว หรือพบความผิดปกติของฮอร์โมน ผู้ป่วยจะได้รับการแนะนำให้รักษาด้วยการผ่าตัด ร่วมกับการรักษาด้วยยาเพื่อควบคุมระดับฮอร์โมน

การผ่าตัด เนื้องอกต่อมใต้สมองอยู่ในตำแหน่งฐานสมอง หลังต่อโพรงจมูก ผู้ป่วยส่วนใหญ่จะได้รับคำแนะนำให้รักษาด้วยการผ่าตัดผ่านทางช่องจมูกด้วยการส่องกล้อง(endoscope) หรือ การใช้กล้องจุลทรรศน์ช่วยผ่าตัด (microscope) อย่างไรก็ตาม บางกรณีที่เนื้องอกมีขนาดใหญ่หรือลักษณะกายภาพไม่เหมาะต่อการผ่าตัดทางช่องจมูกจะถูกพิจารณาโดยวิธีผ่าตัดแบบเปิดกะโหลกศีรษะ

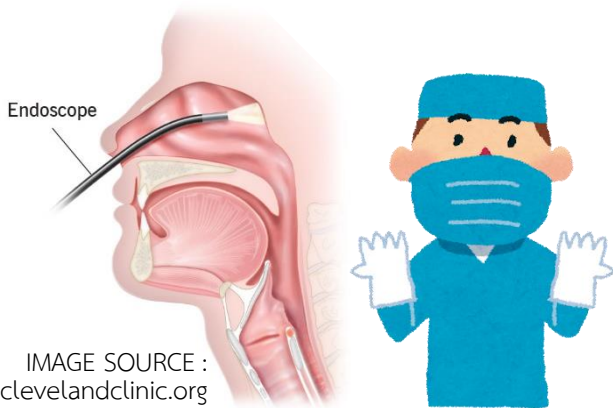

IMAGE SOURCE :
my.clevelandclinic.org

